

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/72/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113100013
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3113100013.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: P. U. W. L., nar. XX.XX.XXXX a W. C. W. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, deti rodičov: matky U. W., štátnej občianky Slovenskej republiky, t. č. bytom T. nad Q., I. II. XX/XX, a otca C. P. L., štátneho občana O. republiky, bytom XX W. F. D. H. Co., T., O. republika, o nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu E. súdu Trenčín zo dňa 30. apríla 2014 č.k. 26PPOm/2/2013-88, v senáte jednohlasne, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e** .

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd vyhlásil, že nemá právomoc vo veci konať, konanie zastavil, a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ust. § 103, § 104 ods. 1 veta prvá O.s.p., Nariadenie Rady Európskych spoločností č. 2201/2003, a to kapitolu I článok 1 odsek 1 písmeno b/, kapitolu II oddiel 2 článok 8 odsek 1, a článok 10 písmeno a) a oddiel 3 článok 20 odseky 1, 2. Uviedol, že v danom prípade mal súd z návrhu matky a ňou predložených listín preukázané, že otec detí bol Príkazom Mestského súdu v Dubline zo dňa 30.5.2013 vymenovaný za spolunositeľa rodičovských práv k maloletým deťom spoločne s matkou, ktorá má deti v osobnej starostlivosti. Z uvedeného je zrejmé, že obaja rodičia detí sú nositeľmi rodičovských a opatrovníckych práv a z uvedeného rozhodnutia nevyplýva, že by matka detí mala výhradné určovacie právo obvyklého pobytu detí, pričom matka detí tunajšiemu súdu žiadnym spôsobom nepreukázala súhlas otca s vycestovaním, respektíve premiestnením a zotrvávaním detí na území iného štátu a ani rozhodnutie príslušného súdu, ktoré by ju na to oprávňovalo a nahrádzalo súhlas otca s vycestovaním. Deti, ktoré sa narodili a žili so svojimi rodičmi v Írskej republike, ktorá je krajinou ich obvyklého pobytu, boli svojou matkou neoprávnene premiestnené do iného členského štátu. Na základe uvedeného sa tunajší súd domnieva, že sú naplnené predpoklady použitia článku 10 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 pre určenie právomoci vo veciach rodičovských práv a povinností. Súd členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt pred jeho neoprávneným premiestnením (v tomto prípade Írska republika), zostávajú príslušné k vydaniu rozhodnutia vo veci rodičovských práv a povinností aj po premiestnení dieťaťa. Právomoc možno priznať súdom nového členského štátu iba za použitia podmienok uvedených v ustanoveniach článku 10 písm. a) a b) Nariadenia. V danom prípade však uvedené podmienky nie sú splnené, nakoľko otec detí žiada, aby sa deti vrátili do Írskej republiky, s ich premiestnením sa nezmieril, pričom maloleté deti nebývali po premiestnení na území Slovenskej republiky najmenej po dobu 1 roka po tom, čo sa otec maloletých dozvedel o mieste ich pobytu. O vymenovaní otca detí za spolunositeľa rodičovských práv k deťom rozhodoval írsky súd príkazom zo dňa 30.5.2013 a ako vyplýva z predložených potvrdení o pobyte, matka detí prihlásila na trvalý pobyt v T. nad Q. až dňa 6.9.2013. Ako už bolo konštatované, krajinou obvyklého pobytu detí je Írska republika, preto právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k maloletým deťom majú príslušné súdy Írskej republiky. Tomuto uzneseniu v danej vcei už predchádzalo uznesenie zo dňa 17.10.2013 č. k. 26PPOm/2/2013-41,

ktorým okresný súd taktiež vyhlásil, že vo veci nemá právomoc konať, konanie zastavil a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Na základe odvolania matky Krajský súd v Trenčíne uznesením zo dňa 10.02.2014 č. k. 6CoP/4/2014-62 zrušil uznesenie Okresného súdu Trenčín č. k. 26PPOm/2/2013-41 a vec vrátil tunajšiemu súdu na ďalšie konanie. Krajský súd v Trenčíne v odôvodnení uvedeného rozhodnutia uvádza, že súd prvého stupňa správne vychádzal z názoru, že na danú vec dopadá úprava Dohovoru, pretože bolo porušené opatrovnícke právo otca maloletých detí, najmä právo určiť miesto ich obvyklého pobytu. Odvolací súd uviedol, že súd I. stupňa tiež správne dospel k záveru, že miesto obvyklého pobytu maloletých detí bolo na území Írskej republiky. Faktické zdržiavanie maloletých detí na území Slovenskej republiky od septembra 2013, nezakladá ich obvyklý pobyt a teda krajinou obvyklého pobytu maloletých detí je Írska republika, preto právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k maloletým deťom majú príslušné súdny Írskej republiky. V tomto smere aj odvolací súd považoval názor súdu prvého stupňa za správny. Podľa názoru odvolacieho súdu však výnimku z uvedeného predstavuje kapitola II. oddielu 3 článku 20, odsek 1 Nariadenia, keďže matka detí sa v zmysle svojho podania domáha nariadenia predbežného opatrenia, z obsahu ktorého vyplýva, že jeho cieľom má byť ochrana maloletých detí vzhľadom na ich vek a záujem pred tým, aby s nimi otec odcestoval mimo územia Slovenska a nedošlo tak k násilnému odobratiu detí a ich následnému odlúčeniu od matky. Vychádzajúc z vyššieuvedeného tak odvolací súd dospel k záveru, že na uvedenú vec je možné aplikovať postup, ktorý je ako výnimka zakotvený v kapitole II. oddielu 3 článku 20, odsek 1 Nariadenia, a preto vec zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie s tým, že úlohou okresného súdu bude vo veci ďalej konať a rozhodnúť. V zmysle intencií odôvodnenia odvolacieho súdu okresný súd vo veci ďalej konal a svoju činnosť zamerlal na skúmanie možnosti aplikácie článku 20 Oddielu 3 Kapitoly II citovaného nariadenia Brusel IIa bis a v tomto smere doplnil dokazovanie. V danom prípade po doplnení dokazovania okresný súd zistil, že na zistený skutkový stav nebolo možné aplikovať ani ustanovenie kapitoly II oddielu 3 článku 20 odseku 1 Nariadenia, keďže neboli kumulatívne splnené podmienky na použitie citovaného ustanovenia. Navrhované predbežné opatrenie nie je naliehavé, deti nie sú ohrozené. Bolo preukázané, že otec detí nevyvíja žiadne nezákonné kroky smerujúce k násilnému odobratiu detí a ich následnému odlúčeniu od matky. Sama matka prostredníctvom jej právnej zástupkyne uviedla, že otec detí nepodniká žiadne kroky, ktorými by ich ohrozoval na zdraví alebo vývoji. Otec v danej veci postupuje výlučne legálnou cestou v zmysle medzinárodných dohovorov a nariadení, ktorými je aj Slovenská republika viazaná (Haagsky dohovor o medzinárodných únosoch detí z roku 1980 a Nariadenie rady EÚ číslo 2201/2003 Úradného vestníka (Brusel II bis)). Otec detí sa obrátil na ústredný orgán v Írsku so žiadosťou o zabezpečenie návratu maloletých detí do štátu ich obvyklého pobytu a zahraničný ústredný orgán už kontaktoval v tejto veci Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže v Bratislave. Rozhodnutie o navrátení detí alebo ich nenavrátaní do Írskej republiky je možné len v kompetencii Okresného súdu Banská Bystrica. Tiež nie je v danom prípade naplnená podmienka prijatia opatrenia vo vzťahu k osobám alebo majetku nachádzajúcim sa v členskom štáte, keďže predmetom návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia nie je ani opatrenie potrebné na ochranu osoby alebo majetku maloletého na území tohto štátu. Nejedná sa teda o naliehavý prípad v zmysle ustanovenia článku 20 oddielu 3 Kapitoly II Nariadenia. Okrem toho je okresný súd toho názoru, že matkou navrhovaný petit spôsobujúci aj zákaz vycestovať deťom do ich rodnej krajiny, miesta ich obvyklého bydliska, by nebol ani v záujme samotných maloletých detí a mohli by byť porušíť ich ľudské práva. Nakoľko súdy Slovenskej republiky nemajú právomoc vo veci konať a nedostatok právomoci je prekážkou neodstrániteľnou, súd v konaní nemôže ďalej pokračovať, a preto konanie v zmysle § 104 ods. 1 O.s.p. zastavil. V danej veci nebolo možné prijať ani predbežné opatrenie v zmysle článku 20 oddielu 3 Kapitoly II Nariadenia, nakoľko bolo preukázané, že sa nejedná o naliehavý prípad v zmysle citovaného ustanovenia, čo je jedinou výnimkou pre možnosť rozhodnutia súdov, ktoré nemajú právomoc aj pri nedostatku ich právomoci. Preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti uznesenia. O trovách konania bolo rozhodnuté s poukazom na ustanovenie § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. vzhľadom k tomu, že konanie bolo zastavené.

Proti tomuto uzneseniu podala včas odvolanie matka maloletých detí. Navrhla jeho zrušenie a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie a následné vydanie uznesenia, ktorým sa prerušuje konanie v danej veci do právoplatného skončenia veci vedenej Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/124/2014. Odvolanie podáva z dôvodu, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.) a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.). Uviedla, že obvyklý pobyt maloletých detí dodnes nie je nijakým spôsobom v žiadnom právnom predpise definovaný a ani napriek rozsiahlym pokusom a iniciatívam niektorých zmluvných štátov EÚ v procese prejednávania

jednotlivých dohovorov obvyklý pobyt Haagska konferencia medzinárodného práva súkromného nikdy nedefinovala. Pojmom obvyklý pobyt sa dvakrát zaoberal aj Súdny dvor Európskej únie v súvislosti s článkom 8 ods. 2 Nariadenia. V prvom prípade Súdny dvor označil obvyklý pobyt dieťaťa za miesto, ktoré vykazuje určitú integráciu dieťaťa v rámci sociálneho prostredia a uviedol 9 pojmových znakov, na ktoré by pri zisťovaní obvyklého pobytu dieťaťa malo byť prihliadnuté, a to trvanie pobytu, jeho pravidelnosť, podmienky pobytu, dôvody pobytu, ale aj štátna príslušnosť dieťaťa, miesto školskej dochádzky, jazykové znalosti, rodinné a sociálne väzby. V druhom prípade hral hlavnú rolu vek dieťaťa, konkrétne sa jednalo o dojčené dieťa, pričom Súdny dvor uviedol, že prostredím dieťaťa nízkeho veku je spravidla rodinné prostredie tvorené osobou, s ktorou dieťa žije. Podľa slovenskej právnej teórie, obvyklý pobyt dieťaťa vzniká v zásade po šiestich mesiacoch pobytu na jednom mieste. S poukazom na rozsudky Súdneho dvora Európskej únie, ako aj právne názory slovenských právnych teoretikov a právnu úpravu Írskej republiky (citovaný Guardianship of Infants Act 1964 čať II bod 6 odsek 4 je konštatovanie súdu prvého stupňa o tom, že maloleté deti nemajú pobyt na území Slovenskej republiky nepodložené a nijako relevantne nepreukázané. Súd toto skutkové zistenie nepodložil a neodôvodnil, iba ho konštatoval. Berúc v úvahu uvádzané rozsudky Súdneho dvora je nepochybné, že maloleté deti majú obvyklý pobyt u matky, ktorá je občiankou Slovenskej republiky a má trvalý pobyt v T. nad Q.. Jediné interpersonálne väzby, ktoré majú maloleté deti vytvorené, sú na Slovensku, kde majú deti starých rodičov, ktorí sa aktívne zapájajú do ich výchovy. Maloletý P. má hlboké citové väzby na starého otca, ktorý takmer od narodenia pomáha matke s jeho starostlivosťou, keďže biologický otec rolu otca nikdy skutočne nezastával. Maloletý W. vlastne otca nepozná. Maloletý W. žil v Írsku menej ako šesť mesiacov, a preto je nepochybným, že u neho nie je možné konštatovať, že má obvyklý pobyt na území Írskej republiky. Mala za to, že ak súd prvého stupňa má pochybnosť o svojej právomoci, resp. o obvyklom pobyte detí, mal postupovať v zmysle článku 13 Nariadenia, podľa ktorého, ak nemožno určiť obvyklý pobyt dieťaťa a právomoc nemožno založiť podľa článku 12 (Dohoda o súdnej právomoci), právomoc majú sudy členského štátu, v ktorom sa dieťa nachádza. Pokiaľ by sa súd prvého stupňa dostatočne zaoberal otázkou obvyklého pobytu detí, vzhľadom aj ku komplikovanosti prípadu, nemohol by jednoznačne vysloviť, že obvyklý pobyt detí nie je v Slovenskej republike, a teda, že v danom prípade nemá právomoc rozhodovať. Pokiaľ súd prvého stupňa konštatoval, že ona neoprávnené premiestnila deti do iného členského štátu, poukázala na Haagsky dohovor o medzinárodných únosoch, podľa ktorého, aby sa jednalo o neoprávnené premiestnenie detí, vyžaduje sa splnenie troch podmienok, a to existencia opatrovníckeho práva, výkon opatrovníckeho práva v čase premiestnenia a porušenia opatrovníckeho práva. Otec maloletých detí nikdy neprejavoval skutočný záujem o deti a opatrovnícke právo k maloletému W. nikdy nevykonával. Jeho kroky a vyhrážky, že jej deti zoberie, sú iba snahou ublížiť matke maloletých detí. Nakoľko v súčasnosti na Okresnom súde Banská Bystrica prebieha konanie o nariadení návratu maloletých do Írskej republiky, ktoré bolo začaté na návrh otca doručeného na Okresný súd Banská Bystrica dňa 15.04.2014 a do dnešného dňa nebolo rozhodnuté, považuje za predčasné hodnotiť, kde majú deti obvyklý pobyt. Posúdenie otázky obvyklého pobytu by malo byť ponechané na konanie týkajúce sa nariadenia návratu maloletých detí. Rovnako nemožno tvrdiť, že by zákazom vycestovania maloletých do Írskej republiky došlo k ohrozeniu ich záujmu. Účelom zákazu vycestovania nie je zabrániť maloletým v návšteve krajiny, účelom je zabránenie otcovi, aby deti násilne odtrhol od matky a aby tak neboli vystavené traume.

Otec maloletých detí sa k podanému odvolaniu matky písomne nevyjadril.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p., prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné a uznesenie okresného súdu je potrebné ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť.

Odvolací súd preskúmal odvolacie dôvody a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa. Odvolací súd si osvojil aj dôvody napadnutého rozhodnutia, na ktoré v celom rozsahu poukazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a na zdôraznenie správnosti dôvodov napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa odvolací súd dodáva:

Od 1. marca 2005 sa právomoc, uznávanie a výkon rozhodnutí o rodičovských právach a povinnostiach spravuje Nariadením Rady (ES) č. 2201/2003 Ú.v. ES o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (ďalej Nariadenie Rady). Uplatňuje sa vo všetkých členských štátoch Európskej únie s výnimkou Dánska, je záväzná a priamo

vykonateľné v členských štátoch v súlade so zmluvou a založení Európskeho spoločenstva a má prednosť pred ich vnútroštátnymi právnymi normami. Rozsah pôsobnosti Nariadenia vymedzuje jeho článok 1, podľa ktorého Nariadenie sa uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú na rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva, ako i na nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností. Pojem rodičovské práva a povinnosti sa v zmysle článku 2 bod 7 Nariadenia Rady vzťahuje na všetky práva a povinnosti nositeľa rodičovských práv a povinností, týkajúce sa osoby alebo majetku dieťaťa. Zahŕňa preto nielen právo osobnej starostlivosti a právo styku s dieťaťom, ale aj veci ako poručníctvo, umiestnenie dieťaťa do pestúnskej starostlivosti alebo do ústavnej starostlivosti. Zoznam vecí spadajúcich pod pojem rodičovské práva a povinnosti nie je v uvedenom ustanovení taxatívny, ale len demonštratívny a je determinovaný len odsekom 3 článku 1, kde je výslovne uvedené, na ktoré veci sa Nariadenie nevzťahuje.

Právomoc súdov členského štátu konať o návrhu vo veci rodičovských práv a povinností vyplýva z článkov 8 až 14 Nariadenia Rady. Tieto obsahujú ucelený systém princípov právomoci na určenie členského štátu, ktorého súdy majú právomoc vo veci konať, nie však vecne a miestne príslušný súd v rámci tohto členského štátu. Základnou zásadou nariadenia je, že najvhodnejším miestom na rozhodovanie vo veci rodičovských práv a povinností je súd toho členského štátu, v ktorom má dieťa svoj obvyklý pobyt. Pojem „obvyklý pobyt“, ktorý sa čoraz častejšie používa v medzinárodných právnych nástrojoch, nie je v nariadení definovaný. Jeho existenciu musí určiť sudca v každom jednotlivom prípade na základe skutkového stavu. Obsah tohto pojmu sa musí vykladať v súlade s cieľmi a účelom nariadenia. Pojem obvyklý pobyt je potrebné podľa judikatúry Európskeho súdneho dvora v zmysle Nariadenia Rady vykladať tak, že tento pobyt zodpovedá miestu, ktoré odzrkadľuje istú mieru začlenenia dieťaťa do sociálneho a rodinného prostredia, na tento účel treba vziať do úvahy najmä trvanie, pravidelnosť, podmienky a dôvody pobytu na území členského štátu a presťahovanie rodiny do tohto členského štátu, štátnu príslušnosť dieťaťa, miesto a podmienky školskej alebo predškolskej dochádzky, jazykové znalosti, ako aj rodinné a sociálne väzby, ktoré dieťa udržiava v danom štáte.

V danom prípade je predmetom činnosti a rozhodovania súdu predbežné opatrenie, ktorého obsahom je nariadenie zákazu otcovi vycestovať s maloletými deťmi mimo územia Slovenskej republiky pred začatím konania vo veci samej. Na danú vec sa v zmysle uvedených záverov vzťahuje Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudku o manželských veciach vo veciach rodičovských práv a povinností, a otázku právomoci v danej veci predbežného opatrenia upravuje článok 20 kapitoly II. oddielu 3 nariadenia. Článok 20 umožňuje súdu členského štátu prijať v súlade s vnútroštátnymi právnymi normami predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, týkajúce sa dieťaťa, ktoré je na jeho území, aj keď právomoc vo veci rodičovských práv a povinností (ďalej len „podstata vecí“) má súd iného členského štátu.

Skutočnosť, že vo veci samej je daná právomoc iného členského štátu, bola konštatovaná v predchádzajúcom uznesení okresného súdu zo dňa 17. októbra 2013 č.k. 26PPOm/2/2013-41, ako aj zrušujúcom uznesení Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 10.02.2014 č. k. 6CoP/4/2014-62, zároveň aj v uznesení Okresného súdu Trenčín zo dňa 20. novembra 2013 č.k. 31P/347/2013-35 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 17CoP/67/2014-85 vo veci zákazu styku otca s maloletými deťmi. Na závery o nedostatku právomoci tunajšieho súdu vo veci samej uvádzané v citovaných uzneseniach súdov odvolací súd odkazuje bez potreby ich opätovného uvádzania.

Predchádzajúcim uznesením zo dňa 17. októbra 2013 č.k. 26PPOm /2/2013-41 okresný súd vyhlásil, že nemá vo veci právomoc konať bez toho, aby posúdil danosť právomoci podľa článku 20 kapitoly II. oddielu 3 nariadenia, ktorý sa na danú vec (predbežné opatrenie) vzťahuje. Z toho dôvodu odvolací súd spomínané uznesenie zrušil a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Po vrátení veci sa okresný súd riadil právnym názorom odvolacieho súdu a zisťoval, či sú splnené podmienky pre rozhodnutie tunajšieho súdu o prijatí predbežného opatrenia podľa článku 20 nariadenia. Z vykonaných dôkazov a to z oznámenia Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže, Okresného súdu Banská Bystrica a najmä z oznámenia matky detí prostredníctvom jej zástupkyne došiel k záveru o nenaplnení jednej z podmienok a to existencie naliehavosti navrhovaného predbežného opatrenia. Odvolací súd sa s týmto záverom okresného súdu stotožňuje. Na ňom nič nemení matkou v odvolaní tvrdená následná zmena skutočností, z ktorých vychádzal okresný súd pri rozhodovaní, a síce, že sa na Okresnom súde Banská Bystrica začalo konanie o nariadenie návratu maloletých detí do krajiny obvyklého pobytu, ktorú skutočnosť matka preukázala potvrdením Okresného súdu Banská Bystrica. Práve naopak

táto skutočnosť potvrdzuje správnosť úvahy okresného súdu o nedostatku naliehavosti predbežného opatrenia vzhľadom na skutočnosť, že otec v záujme vrátenia detí a s tým prirodzene spojeného vycestovania mimo územie Slovenskej republiky postupuje v zmysle medzinárodných dohovorov (Haagsky dohovor o medzinárodných únosoch detí) a v zmysle citovaného Nariadenia, t.j. právnou cestou. Nekoná teda svojpomocne, svojvoľne s cieľom násilného odobratia detí a ich odlúčenia od matky, ako tvrdila matka v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Otcova žiadosť je v súčasnosti predmetom osobitného súdneho konania na vecne príslušnom súde. To, že otec nevykonáva žiadne iné, predovšetkým nie svojvoľné kroky, vyplynulo aj z oznámenia matky, ktorú skutočnosť matka v odvolaní nerevidovala. Súd tak nezistil, že by neprijatie navrhovaného predbežného opatrenia mohlo ohroziť blaho detí, vrátane ich zdravia a vývoja, ktoré skutočnosti odôvodňujú okamžité prijatie ochranných opatrení.

Prípustnosťou a vyžadovanými predpokladmi aplikácie čl. 20 ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 sa podrobne zaoberal Súdny dvor Európskych spoločenstiev vo veci C-403/09, ktorému bola predložená prejudiciálna otázka vo veci Jasna Detiček proti Mauriziovi Sguegliovi. Súdny dvor v predmetnom rozsudku C-403/09 zo dňa 23.12.2009 opakovane ako v okresnom súde citovanom rozsudku C-523/07 zo dňa 02.04.2009 konštatoval, že súdy môžu v zmysle článku 20 ods. 1 nariadenia prijať také predbežné opatrenia alebo ochranné opatrenia, iba ak dodržia tri kumulatívne podmienky, a to, že dané opatrenie musí byť naliehavé, musí byť prijaté vo vzťahu k osobám alebo majetku nachádzajúcim sa v členskom štáte, kde sídli tento súd a musia mať dočasný charakter. Súdny dvor pritom zdôrazňuje, že pokiaľ nie je dodržaná hoci len jedna z týchto podmienok, znamená to, že na predmetné opatrenie sa nemôže vzťahovať čl. 20 ods. 1 nariadenia.

Okrem konštatovania, že v konkrétnom prípade nie je splnená podmienka naliehavosti neodkladného predbežného opatrenia, odvolací súd okrem toho poznamenáva, že nie je splnená ani druhá podmienka, ktorej naplnenie Súdny dvor požaduje nielen vo vzťahu k samotnému dieťaťu, ale takisto vo vzťahu k druhému rodičovi, ktorý v dôsledku prijatia takéhoto opatrenia bude zbavený - hoci aj dočasne - možnosti vykonávať svoje rodičovské práva. V predmetnom prípade je nesporné, že jedna z osôb, vo vzťahu ku ktorej sa takéto opatrenie prijíma, teda otec, býva v inom členskom štáte, a nič nenasvedčuje, že by sa mal nachádzať v členskom štáte, ktorého by si súd eventuálne nárokoval právomoc na základe čl. 20 ods. 1 nariadenia - teda na území Slovenskej republiky.

V predmetnom rozsudku Súdny dvor (ES) v závere považoval za potrebné uviesť, že jedno zo základných práv dieťaťa je právo uvedené v čl. 24 ods. 3 Charty základných práv Európskej únie, a to pravidelne udržiavať osobný vzťah a priamy kontakt s obidvomi rodičmi, ktorého dodržiavanie je nepopierateľne na rovnakej úrovni, ako najlepší záujem každého dieťaťa. Článok 20 nariadenia nemožno vykladať spôsobom, ktorý by porušoval uvedené základné právo dieťaťa. Súdny dvor vyslovil, že aj z uvedeného dôvodu nemožno článok 20 vykladať takým spôsobom, ktorý by mohol slúžiť ako nástroj pre rodiča, ktorý protiprávne premiestnil dieťa, na to, aby predĺžil trvanie skutkovej situácie vzniknutej jeho protiprávnym správaním, alebo legalizovať účinky takéhoto správania sa.

Odvolací súd preto konštatuje, že okresný súd správne v intenciách Nariadenia skúmal, či má vo veci právomoc konať a rovnako tak správne vyhodnotil a v súlade s článkom 17 nariadenia vyhlásil, že nemá právomoc. V danej veci bolo správne ustálené, že nedošlo k založeniu právomoci Slovenskej republiky v zmysle článku 20 odsek 1 Nariadenia pre prijatie navrhovaného predbežného opatrenia z dôvodu, že nejde o naliehavý prípad. Za nemožnosti aplikácie čl. 20 ods. 1 Nariadenia zo znenia článku 8 ods. 1 tohto Nariadenia je v predmetnej veci daná právomoc súdu Írskej republiky. S poukazom na uvedené skutočnosti okresný súd správne rozhodol, keď v súlade s ust. § 104 ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s článkom 8 odseku 1 a článku 10 Nariadenia Rady, po zistení neodstrániteľnej prekážky konania - nedostatku právomoci, ktorá bráni súdu v konaní pokračovať a o návrhu rozhodnúť, konanie zastavil. Pokiaľ súd má zodpovedanú otázku nedostatku právomoci v konaní, konkrétnymi dôvodmi a okolnosťami tvrdými navrhovateľkou sa už potom vecne nezaoberá.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 224 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.